Urineweginfecties in woonzorgcentra

Haio: Cardon Dieter , U.G.
Promotor: Heytens Stefan , U.G.
Praktijkopleider: DE SADELEER Bart , DE VOS Jens , LECLUYSE Katrien , PLASMAN Koen

Context: Urineweginfecties (UWI) behoren tot de meest voorkomende infecties binnen de eerstelijnszorg, met een incidentie die toeneemt met de leeftijd. Bij bewoners van woonzorgcentra presenteren UWI's zich frequent met atypische en weinig specifieke symptomen. Hoewel bacteriurie traditioneel als aanwijzing voor infectie wordt beschouwd, heeft dit criterium in deze populatie een beperkte diagnostische waarde door de hoge prevalentie van asymptomatische bacteriurie, die bij vrouwelijke bewoners kan oplopen tot 50%. Deze diagnostische complexiteit draagt bij tot het risico op misdiagnose en mogelijk onterecht antibioticagebruik.

Onderzoeksvraag: 1. Heeft het opleidingsprogramma een positieve invloed op de kennis van zorgpersoneel over UWI-diagnostiek en -behandeling? 2. Leidt het toepassen van duidelijke richtlijnen tot een daling van het aantal afgenomen urinestalen en van het antibioticagebruik bij vermoeden van UWI?

Methode: In twee woonzorgcentra, WZC Het Laar en WZC Eyckenborgh, werd een educatieve interventie geïmplementeerd. Deze bestond uit opleidingssessies, aangevuld met een gestandaardiseerde flowchart voor diagnostische besluitvorming bij UWI in woonzorgcentra. De impact op kennis werd geëvalueerd via pre- en postinterventie MCQ's. Daarnaast werd een retrospectieve (01/5/2024-31/10/2024) en prospectieve (01/5/2025-31/10/2025) dossieranalyse uitgevoerd, waarbij diagnostiek en antibioticabeleid vóór en na de interventie descriptief werden vergeleken.

Resultaten: In totaal namen 27 zorg- en verpleegkundigen deel aan de opleidingssessies. Daarnaast werden 85 urinestalen geïncludeerd in de retrospectieve analyse en 82 in de prospectieve analyse. De kennis van het zorgpersoneel verbeterde, met een stijging van de gemiddelde MCQ-score van 13,92/20 pre-interventie naar 16,44/20 post-interventie. Na de interventie werd een daling vastgesteld in het aantal afgenomen urinestalen: 63,64% in WZC Het Laar en 42,30% in WZC Eyckenborgh. Het aandeel diagnoses gebaseerd op niet-specifieke symptomen nam af, terwijl de toepassing van klinische criteria conform de flowchart toenam.

Conclusie: De resultaten wijzen op een toename van de kennis bij het zorgpersoneel, een daling van het aantal afgenomen urinestalen en een meer gerichte indicatiestelling voor urineonderzoek. Deze bevindingen suggereren dat de educatieve interventie kan bijdragen tot een meer rationele diagnostiek en mogelijk tot een reductie van potentieel onterecht antibioticagebruik bij bewoners van woonzorgcentra.